

Planter, Øvrige dyr

FAQ om håndtering af minkgylle fra COVID-19 smittede minkbesætninger

Der er særlige krav til håndtering af husdyrgødning fra COVID-19 smittede minkbesætninger. Det har affødt en række spørgsmål, som SEGES har fået afklaret. Læs spørgsmål og svar i artiklen.

Viden om

Krav og retningslinjer er meldt ud på [Fødevarestyrelsens hjemmeside](#) og i breve til de berørte besætningsejere.

Listen over spørgsmål og svar vil blive udbygget i takt med, at nye spørgsmål opstår. Hvis du har et sådant spørgsmål, så send dem gerne til Susi Lyngholm eller Torkild Birkmose – find kontaktoplysninger nederst på siden, så vil vi forsøge at få dem afklaret. Ligeledes vil vi gerne høre, hvis du har fået lavet en afklaring, som andre kan have glæde af.

Q: Kan man teste for COVID 19 i gylle og udbringe uden restriktioner, hvis testen er negativ?

A: Nej, det er ikke en mulighed.

Q: Hvis man vælger at kalke til pH 12, skal det så være et eksternt firma, der gør det?

A: Der er ikke krav om, at det skal være et eksternt firma, så landmanden kan godt selv gøre det.

Q: Får man økonomisk kompensation for kalkningen?

A: Kalkning er indregnet i den pris, der er anvist i rengørings- og desinfektionsaftalen.

Q: Fødevarestyrelsen oplyser på deres hjemmeside, at andre muligheder for hygiejniserings kan anvendes efter godkendelse af Fødevarestyrelsen. Findes der eksempler på, hvad det kan være?

A: Fødevarestyrelsen lægger op til, at hvis en minkavler ønsker at nedbringe COVID-19 smitten i gyllen på anden vis end kalkning eller lade det henstå til og med 31/5 2021, kan man ansøge herom, hvor man i ansøgningen anfører hvilke metoder man ønsker at anvende til at nedbringe COVID-19 smitte.

Q: Der har været tale om, at forsuring kan anvendes som alternativ til hygiejniserings med kalkning. Er det blevet en mulighed?

A: Nej. Teoretisk set kan reduktion af pH inaktivere virus, men pH skal sandsynligvis være så lav, at den sure gylle vil kunne beskadige gyllebeholdere og -vogne. Det er derfor blevet opgivet. I princippet kan man dog ansøge om at anvende muligheden.

Q: Hvis der er to tanke på en ejendom og den ene tank ikke er tilført gylle efter smitten konstateres, må gyllen herfra så udbringes uden restriktioner?

A: Hele ejendommen er underlagt offentligt tilsyn, og det gælder også alle gyllebeholdere. Om der i kravet til hygiejniserings kan skelnes mellem gyllebeholdere, vil skulle vurderes i hver enkelt situation.

Q: Hvis man kalder minkgyllen, er der krav om, at pH skal være over 12 i mindst en time. Hvordan dokumenterer man det?

A: Der er ikke særlige krav til dokumentation. Der er lagt op til en gensidig tillid mellem ejer og Fødevarestyrelsen.

Q: Hvis man vælger at lade gyllen blive i gylletanken til 2022, så kan man komme i konflikt med lagerreglerne for slutlager af husdyrgødning beskrevet i § 22, stk. 3 og 4 i [Bek. nr. 1166 af 13. juli 2020](#). Kan man få dispensation for det?

A: Der kan gives dispensation fra lagerreglerne. Der skal indsendes en dispensationsansøgning til jordbrugskontrol@lbt.dk.

Hent SEGES forslag til ansøgning

Q: Hvordan beregner jeg antallet af årstæver i en minkbesætning, som er slået ned midt i november?

A: Det er ikke endelig afklaret, men af [høringsudgaven](#) til Ændring af bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2020/2021 fra den 16. februar 2021 fremgår det, at antallet af årstæver reduceres med en faktor afhængig af datoen, hvor minkene blev slået ned. Det fremgår således:

"For optælling af årstæver for minkbedrifter for planperioden 2020/2021 skal antallet af årstæver for den forventede fulde planperiode ganges med de anførte faktorer for at korrigere for årstæver, der kun har været på virksomheden i dele af planperioden.

Seneste dato for aflivning:

- 31. oktober 2020: 0,45
- 15. november 2020: 0,49
- 30. november 2020: 0,54
- 31. december 2020: 0,56"

Q: Hvis man har iblandet svinegylle i en tank med minkgylle, og det efterfølgende viser sig, at minkgyllen skal hygiejniseres med kalkning pga. covid-19 på bedriften, kan man så få reduceret kravet til udnyttelse af kvælstof for både svinegyllen og minkgyllen?

A: Afventer svar fra Landbrugsstyrelsen

Q: Må husdyrgødning/gylle flyttes fra en smittet minkfarm?

A: Som udgangspunkt må der ikke flyttes inficeret husdyrgødning fra en smittet minkfarm. Hvis der er behov for at flytte husdyrgødning/gylle inden 1. juni 2021, fordi der f.eks. ikke er plads i gylletanken, må dette kun ske efter Fødevarestyrelsens anvisninger.

Q: Hvis man har hygiejniseret minkgylle med kalkning og efterfølgende iblander ubehandlet gylle, kan man så få reduceret kravet til kvælstof i den ubehandlede gylle?

A: Nej, man kan kun søge om reduceret udnyttelseskrav for den gylle, der var i tanken, da der blev hygiejniseret.

Q: Hvor finder man skemaer til ansøgning om nedsat N-udnyttelse?

A: Link til Landbrugsstyrelsens hjemmeside: [Udnyttelse af husdyrgødning](#)

Q: Hvor meget plantetilgængeligt kvælstof tabes ved kalkning til pH 12?

A: Ved pH 12 er stort set al ammonium i gyllen omdannet til ammoniak, så potentialet for tab er stort. Aarhus Universitet har dog [beregnet](#), at såfremt gylletanken straks dækkes af et effektivt flydelag, kan der forventes et tab på 2-9 pct. af ammonium afhængig af lagringstiden (1-5 måneder). Kalkning bør derfor om nødvendigt ske så tæt på udbringning som muligt. Dertil kommer et potentielt stort (men ikke nærmere kvantificeret) tab efter udbringning, hvis ikke gyllen nedfældes.

Q: Må der leveres minkgylle fra smittede minkbesætninger til biogasanlæg?

A: Ja, det må man godt, men gyllen skal hygiejniseres ved 70 grader i en time på biogasanlægget.

Q: Hvad sker der med tilgængeligheden af fosfor i minkgylle, når der tilsættes kalk til pH12?

A: Det høje pH vil måske på kort sigt gøre fosfor lidt mindre tilgængeligt, men på længere sigt vil formentlig ikke være nogen nedsat fosforvirkning. Kalkning af minkgyllen påvirker derfor ikke bedriftens fosforloft.

Emneord

Vil du vide mere?

Susi Lyngholm

Konsulent
SEGES

Torkild Søndergaard Birkmose

Landskonsulent, Gødskning
SEGES

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES
Agro Food Park 15
8200 Aarhus N

Tlf. 87 40 50 00
Fax. 87 40 50 10
Email info@seges.dk